VOLAPÜK VALÖPO VEÜTIK
Loveodapük
VÖG VOLAPÜKA
Daniil Morozov: vicifal
shido2308@yahoo.com
Ekaterinburg
Rossija / Rusän
Sirkülapenäd Volapükanes valöpo.
YELOD 32id NÜM: 2 2022 FEBUL PADS: 9 jü 16.

O Volapükaflens valöpo!

Ün mul epasetiköl ‚Hermann Philipps': cifal < enotükom bevü≠resodo sotüli nulik vödabuka okik stabü fövots fa el Arie de Jong ad vödabuk yela 1931id e fonäts konfidovik votik. Lebuk süperik redakamü cifal pos fimek nendoto odigädon ad pazepön calöfiko fa kadäm obsik.

Vestig vödalisedas somik suvo sümon ad vob täktifana. Samo säk sököl esüikon pö ob: kikodo dabükot mälid vödabuka gretik no älabon-li vödi so veütiki, äs el cifal? Niludob, das revidan Vola≠püka äkanom-la vilön finidön gebi subsata at, ävätälölo nomis vödidefomama püka obsik. Balido, kösömo poyümot: ≠al binon ceno plaädovik tefü ≠an; bofiks binons yümots pösoda e no palen≠yümons len stamäd, kel it sinifon pösodi (bo kodü atos vöd evö≠nädiköl: *Sölal < Godi änemöl emoikon pos 1929). Telido, vöds ko finot: ≠al < mutons tefön levali (täno el cifal sinifonöv Godi: cif cifas ü reg regas) u grupi gretik menas (täno vöd ot sinifonöv pre≠sidali tala). Notodot neflagiälik: „cif löpikün Volapükanefa" < äsai≠donöv pro muf so neküpovik, äs Volapükamuf (ba binü mens 11 ün 1931). Büocedob, das cifal ettimik: ‚Albert Sleumer' < äkanom protestön ta atos, bi noe titul at binon jönik, abi veütik demölo kulivi e jenotemi Volapüka. Danädü atos Volapük nu labon vödi: cifal, kel jinon binön netradutovik ini püks votik.

Bo sümikos ätefon-la vödi: datuval. Kisi cedols-li dö bisar ona? Okanols penön tefü atos redakane:

Морозов Даниил

II:10:2022

Daväl lätik.

Tiäd rigik konotila fa ‚Frank Roger' pelautöla binon ‚The Last Election'. Petraduton ini Volapük fa ‚Hermann Philipps'.

Flamot flamülöl äbeliton manis anik, kels äkropoms in jelöp. Bal omas äkratülom*, ätovom nami ad getön küpäli votanas, ed äsagom: „Cedob, das sötobs primön daväli. No dalobs perön timi."

Man votik äsiom kapo ed ägespikom: „Suemob tikädöpi olik, ab no baicedol-li, das atos binonöv jenet te sümbolik? Bo neodobs mödikumosi ka sümbolis in stad atimik. Taladrems nuik voiko edistukons planeti lölik ed enosükons kulivi menik. Daväl at oyufon-li obis jenöfo?"

Dü timil seil äreigon, du valans äbleibons ninälon me medit. Täno man seimik kilid äsagom me vög takedik:

„Benö! cedob, das valikos bo olabon fini. Sotefä sevobs, binobs mens balik, kels eretons. E liolunüpo nog okanobs-li lifön? Stok obsik viktualas läsikon, e sosus olüvobsöv jelöpi at, plödo dead süpik oreifonöv obis. Dasevolsöd osi! fin obsik nilon. Kanos laidulön no plu. Too, atos no sinifon, das dalobs klemön ad laidabinükön vönaoloveikodi veütik jü timül mu lätikün. Klienob ad baicedön dö mob flena obsik. Sötobs fövön daväli. No kanobs fovön nen pladulan Goda su tal, do slopans te nemödiks eretons."

„Ab binob te pädan. Te kardinan kanom padavälön ad papal nulik. E ko dalestüm gidöfik, ols leigo no binols kardinans, klu no binols daväla-gitodiks*."

Mans valik ye ädeimoms taspikülotis oma.

„Binol steifädan balik pro pap. Ed obs valik binobs lekredans mu relöfiks. Tefü fef dinäda nuik obas cedob, das sötobs dälälön boso. Fövobsöd osi. Atos binon tu veüton, adas kanobsöv särajanön oni te demü pats dunamoda."

„Pats dunamoda", steifädan pro pap ämurom noölo kapo.

„Glüg änelabon dugani tu lunüpo. E ven deadobs, obinos tu latik. Somo kritanef u menef no sötons finikön. Dunobsöd vifiko! Sevob, das dunäd flagon timi, ab sötobs vifükumön oni. Ya enespälobs timi mödik."

Ädakonsäloms lätikna, e pos minuts nemödiks ävögodoms. No süpä-diko, pädan päseivükom, das pidavälom ad papal nulik, vemo luveratiko papal mu lätikün.

II:11:2022

Bal menas äkipom klöfi luimik ta flamot, e smok vietik älöpikon, kelos äkoedon kögön valanis. Posä dönu äfägoms as natemön, balan äsagom me vög raudik: ‚Habemus papam'.

Papal nuliko pidavälöl älöädom, klüliko dub senäl pibemekädölo.

„Danob olis valik demü stim vemik at", äsagom. „No fägob ad tuvön vödis."

„Mutol dasumön nemi", ek ämemükom omi.

Papal äsiom kapo, ämeditom bosilo, ed äspikom: „Notükob oles, das dasumob nemi: ‚Paulus' VIII. God benedomös olis valik!"

Valans äsplodülons me yubavokäds, ed äplodoms.

„El Vaticano no plu dabinon", ek ävokädom, „ab glüg katulik nog dabinon, lekred katulik nog lifon, ed ai nog pladulan Goda binon su tal. God benedomös obis valik!"

„Els: ‚New York, Paris, London, Roma,': zifs valik epäridikons, enosikons, ab obs konsefobs flami krita. God benedomös obis valik!" votan äbaivögom.

„Menef tio penosükon dub lekatastrof*, ab obs laidälobs jü fin fifümik dub lekred obsik e yuf Goda."

Papal: ‚Paulus' VIII älülogom züpanis oka ed änutom: „Binobs te nog nemödiks, e bo no plu labobs timi mödik. Nu leadobsö…"

Taladremajok ädrefon jelöpi, e mens äsukoms däsperiko jeli, ven dil nufa ädästuron. Debreikots e breküls tio äneletons natemami. Flamots äkvänikons, e dag äbinon zü oms.

Fino se dag ek ävögom: „Lio stadols-li?" Täno ret nufa äfalon donio, e posä püf isadon, äkanoms logön löpü oks stelis e munafodüli, kels ägevons liti ebo saidiki ad sienön zülogotis* nofümik.

„Stadob gudiko. Valans obas nog lifoms-li?"

Äklülädos, das te kils omas nog älifoms, e papal nulik no äbinom bevü oms.

„Papal: ‚Paulus' VIII binom deadik", bal omas äplonom, „te mö pülatimils pos daväl oka. Kio lügadramatik binos!"

„Äbinos pap brefikün in jenotem glüga katulik", lovelifädan* telid äküpetom.

„Fümo atos binon mal Goda”, man kilid äyamom. „Eleläsikobs lo om. Papal pedeifälom dub nam Goda. E lelogolsöd munafodüli at! Ekö! sümbol slama! God lukofom obis!”

„No stupolöd somo!” man balid äblamom omi. „Bo ston efalon ta kap ola ebo us.”

„Deidobsöd häretani!” man telid äluvokädom. „Binobs lätikans menefa, katulanefa. Dakipobsöd rafini lekreda obsik!”

Mans tel et ätatakoms odi, e lülogan balik ävokädom: „Stopö! Betikolsöd büdedis deg! Cils Goda no komipons, e fümo no deidons. No mikondötolsöd! Luveratiko binobs mens lätik nog lifiks su planet at. Lifädobsöd digöfiko timi nog is pagevöli obes.”

Telans votik süpo äleroroms ko ledredäl, ven ästuroms ini gufur, keli no ilogoms in lafadag, e man balik nog iretöl su tal ästanom letikölo.

„Benö!” ätikom, „fümo nu fin ekömon. Binob temunan lätikün paokalüpa. Te kanob stebedön, jüs Jafal obik ogevokom obi.”

Äseidom oki ed ämeditom, jüs tikod äsüikon pö om. „If nogna jenükoböv-li daväli?” ätikom. „Binos mög obik ad vedön pladulan Goda su tal. Klüliko binob steifädan balik, e leigo binob vögodan balik. Fe binosöv löliko nevoik. Votaflano, kikodo no frutidön-li mögi at? Atos binon pöt obik ad vedön papal: ‚Paulus’ IX. U ba ‚Ioannes Paulus’ IV. Ud el ‚Pius’ XIII., el ‚Benedictus’ XVII.”

No nog ilonädom tefü nem, ven taladrem dönuik koedon rolön omi ve klifakliv donio. Somo päfinükons lesüpo noe steifs papik oma abi reig menefa su planet. ■

* Vöds nekösömik in konotil:

davälagitodik – wahlberechtigt, eligible to vote;
kratülön – sich räuspern, to clear one’s throat;
lekatastrof – erdgeschichtliche Katastrophe, cataclysm;
lovelifädan – Überlebende(r), survivor,
zülogot – Silhouette, outline.

KONOTÜL.

„Vokolöd galädani! Seiman in lecem balid bukemöpa jafädon tonis bisarik.” — „Säkudolös! Etan no elienetikon, balugiko studon Volapüki e periodiko skilükon oki tefü dist vü tonats: „e” ed „ä”.”

II:13:2022

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil degid. *Fa ‚Daniil Morozov': vicifal.*

5. Jenets fikulik e dotabiks.

Sis lunüp in Volapük säkäd vemik dabinon: semikna subsat, kel malon getani, lüspikäbi, frutidani u dämükäbi, sevabo labon jäfidi natöfik deklinafoma kilid ü datifa, stadon po värb in kusatif u pareigülon fa präpod; luveratiko atos no baiädon ko väl deklinafoma in natapüks anik. Ön tef at värbs mödik kanons pamäniotön, as sams: *danön* (eki demü, pro bos), *benovipön* (eki demü bos), *plitön*, *dälädön*, *yufön*, … Vöds at no dutons lü värbs loveädik demodik, klu no kanons reigülön me datif ma bagaf: 248 < ela „Gramat Volapüka", ab binos-la vanik pro geb verätik Volapüka ad konsälön ad lärnön nenbukio lisedi värbas demodik. I nog sekü utos, das lised somik jünu no dabinon, zuo nün tefik suvo defon igo in vödabuk calöfik. Binos plago frutikum ad konsälön, das alan steifülonös ad fomälön, va värb ömik kanonöv labön pö ok noe kusatifi, abi datifi, u va no kanonöv. Nitedos, das ya el Schleyer äpenom dö atos; vöds omik ma noms nutimik Volapüka tononsöv so:

<Pübot nümü> 519. Datif u-li kusatif?

> Pö jenet alik, ven noDeutänans dotons, va po värbs seimik sötons pladön datifi u kusatifi: pladonsös takedo kusatifi, ed osuemoy onis! So dunoyöd samo pö els „danön", „dämükön" (**dämön*), „benedön" (**läbadön*), värbs kelik pötöfons tefü vöds ko dan padigädöl, ko dämükam e ko benedam padadunöls… Te uto, kö kusatifs (yegods) tel leigüpo papladons, pladoyöd primo datifi — samo po el „tidön"…, dat els „-i" tu mödiks no pokobükons!
>
> *El „Volapükabled". Küm: 51 (mäzul) < yela: 1885. Pad: 218.*

(Ekö! vödem rigik (küpälolsös! vio balna in plän oka el Schleyer it enefölom büdülis oka it; vo gebäd datifa neföro äbinon din fasilik in Volapük. Zuo latikumo medü dabükot folid vödabuka okik datuval änunom, das po värb: „danön" < subsat äkanon-la stadön noe in kusatif, abi in datif):

519. Kimefal ù-li kimifal?

> Ai**kö** ne**deut**els dotoms, va po velibs semik sötoms pladön kime**fal**i ud kimifali: pladomsös takedo kimifali, ed o**kapäl**on omis! Also dunonöd a. s. po ‚danön, dämön, läba-

> dön‘, kels velibs leigoms vödes, ko dan be**stim**ön, ko däm, ko läbad da**ful**ön… Te kö t e l kimifals pako**plad**oms, pladonöd balna kimefali, samöd po ‚tidön‘…, dat no —i’s tu mödiks o**kum**omsok!)

El Arie de Jong pö bevob Volapüka efölom prinsipi balugik at datuvala, äsä klülädos se noet: 19 (su pad: 67) < ela „Gramat Volapüka”:

> „<…> Volapük plä värbs, kels reigülons me kusatif bal, me kusatifs tel, u me kusatif sa datif, no labon värbis, kels reigülons me genitif u <te> me datif. Leigo Volapük no labon ladyekis, kels reigülons me bal deklinafomas at. Tefs valik somik panotodons medü präpods.”

Binos nitedik, das Volapükans timäda di ‚Schleyer’ — ta büdül löpo pesaitöl — suvo ägebons subsati in datif ü demodi pö set nen yegod. Leigodolsös vödemadiledis sököl!

- *tevan älüvokom **feilane** golöl nebo* (el „Bienalak” ma tradutod fa jiel ‚Emma Borggreve’ yela: 1890) / *hitevan älüvokädom **feilani** näi vab golöli* (el „Bienalak” ma tradutod fa hiel ‚Johann Schmidt’ degyela 1950[id]).
- *Kanit bäledik ätoenom **ome** in lil* („Bienalak”, 1890) / *Lid vönädik ätonon in lils **omik*** („Bienalak”, degyel 1950[id]).
- *snabajuks omik, kels älönoms **moläde** pefinöl, äbinoms püfik* („Bienalak”, 1890) / *snabajuks omik, kels ädutons **lü vogäd** pasetik, äbinons püfiks* („Bienalak”, degyel 1950[id]).
- *plans e stons äkötoms **ome** in futs* („Bienalak”, 1890) */ plans e stons japiks äviodons futis **oma*** („Bienalak”, degyel 1950[id]).

Timakompenans obik ya no labons libi somik. If ek Volapükanas vilonöv gebädön datifi so suvo, neodonös timoveigömi, dat feaveigonös oni üni timäd di ‚Schleyer’!

Too klül sinifas pemäniotöl datifa binon so vemik, das po värbs ömik igo mastans gretik Volapüka ägeboms pöliko datifi. Ma vödabuk gretik fa el ‚de Jong’, värb neloveädik: *surigaranön* < otüpo binon-la demodik (tikodayumät: „surigaranön eke” < pegevon as sam). Värb neloveädik ko stuk sümik: *danisagön* < i balna pegebon as demodik, sevabo: *bü val danisagolsöd Gode ä Fate nämätü Söl obsik!* („Pened elanes di ‚Ephesus’ ”: V, 20). Cedob, das värbs neloveädik demodik no binons mögiks in Volapük, e pö jenets at notodots anik verätik („garanön eke suri”, „sagön Gode dani”)

äflunons e boso äkofudükons eli de Jong. Ye binos nitedik, das el *danön* äjinon lunüpo kodön fikuli Volapükanes: *Danob Gode, das eyufom obi ad belifön*… (tradutod fa el Stefan Basilescu). *Püb pofövon.*

DOG ELAS ‚BASKERVILLES'.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle'. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov'.
Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov'.

KAPIT FOLID (dil mälid).

„Üf neai ilenlabol onis, kikodo äpladol-li onis plödio ad paklinükön?"

„Äbinons juks braunataenik e neai päglodons. Kodü atos ipladob onis plödio."

„Äsä esuemob, pos köm olik ini ‚London' ädelo, imotevol-li sunädo ed iremol päri jukas?"

„Iremob mödikosi. Dokan: ‚Mortimer' < ädugädom obi. Suemolös, üf obinoböv glunidalaban us, täno mutob labön klotamamodi gidöfik, ab äbinob-la nekälik tefü klotem obik ünü lifatim pö vesüdän. Bevü klots votik iremob jukis braunataenik at, efe ipelob dolaris mäl* tä uts, e bal onas pitifon büä ülenükob onis nemu balna."

„Binos-la bisarik ad tifön dini negebovik somik", ‚Sherlock Holmes' äsagom. „Koefob, das baicedob ko dokan: ‚Mortimer', das juk emoiköl putuvon pos brefüp."

„E nu, o söls!" baonan äsagom, äfümälölo, „lüjinos lü ob, das go saido enotükob utosi nemödik, kelosi sevob. Timül ekömon, dat oledunols promi olsik e lölöfo ununols obe utosi, kelosi obs valik diseinobs."

„Flag olik binon go gitöfik", ‚Holmes' ägesagom. „O dokan: ‚Mortimer'! cedob, das buiküno okonolös konoti olik, leigoäsä ekonol uti obes."

Flen nolavik obsik, somo pikuradüköl, äseramenom papüris okik se pok lönik ed äleblünom jeneti lölik, leigoäsä iduinom tü göd büik. Siör: ‚Henry Baskerville' < älelilom vemo küpäliko, lunomiko ävokädölo demü stun.

---

* Suäm at nu baiädonöv ko dolars zao tumluldegs.

„So ejinob-la gerön pöni," äsagom, posä kon lunik pifinükon. „Ga sio älelilob dö yagadog ya sisä äbinob cil. Äbinon konot pälöföl famüla, fe neai fefiko äträitob oni büiko. Ab tefü deadam zioma obik, atos valik nu äsva pülsifon ninälü tikäl obik e no nog kanob sumodön atosi kleiliko. Ols it jinols zogön: va jenet at duton-la lü jäfüd poldana u pädana."

„Vö!"

„E zuo din at tefü pened lü ob pö lotidöp. Niludob, das atos i tefon säkädi valemik."

„Jinos, das seman nolon-la mödikumosi ka obs dö utos, kelos jenon pö maräd," dokan: ‚Mortimer' < äsagom.

„Kludo", ‚Holmes' äsagom, „seman at no neflenon kol ol, bi nunedon oli dö riskäd."

„U mögos, das vilon, demölo diseinis lönik, dejeikön obi."

„Fe atos i mögon. Danöfob vemo kol ol, o dokan: ‚Mortimer'! das edäpol obi ön säkäd, kel gebidükon tuvedotis nitedik ömik. Ab säkäd dranöfik, tefü kel nu mutobs sludön sökölosi, o siör: ‚Henry'! va binos-la frutik pro ol u va no ad tävön lü ‚Baskerville Hall'."

„Kikodo no utävoböv-li?"

„Jinos, das binos-la riskädik us."

„Diseinol-li riskädi de milanan famülik at, u diseinol-li riskädi de dabinäds menik?"

„Ebo atosi omutobs daseivön."

„Alo gespik obik binon nevotöfik. Diab nonik pö disvol, o söl: ‚Holmes'! e men nonik pö vol dabinon, kel kanonöv neletön obe ad tevön lü davedöp röletanefa obik, e kanol cedön atosi as gespik obik fifümik." Äfronükom logabobis dofik okik, e logod omik ädindunaredikon, du äsagom. Äklülädos, das ladäl fäkädälik elas ‚Baskervilles' no imoikon pö licinan lätik onas. „Vüo", äsagom, „no älabob timi saidik ad fitikädön valikosi, keli ekonols obe. Binos fikulik ad dasuemön leklärafifiko oni e sludikön. Viloböv labön düpi nemu bali ad ito sludikön. Anu, o söl: ‚Holmes'! binos düp: degbal e laf, ed anu devegob lü lotidöp obik. Ol e flen olik: dokan: ‚Watson' < no dodolsöv-li ad visitön obis e koledön kobü obs tü düp: tel? Täno okanob-la nunädön oles fümikumo, vio din at lüjinon lü ob."

Fövot ofovon.